

INTERNETOVÁ PUBLIKACE PRINCIPY A PRAVIDLA ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ V ROCE 2011

Vznik Principů a pravidel územního plánování (PaP) odstartoval v polovině roku 2005 Projekt WA-031-05-Z04 PRINCIPY A PRAVIDLA ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ. Cílem projektu bylo zpracovat příručku pro územně plánovací praxi orgánů veřejné správy a další odbornou veřejnost, která umožní lépe využívat nové poznatky v územním plánování a rychleji je uplatňovat v praxi. Výsledkem projektu byla soustavně doplňovatelná a aktualizovatelná odborná pomůcka pro územně plánovací činnost. Projektovým a řešitelským týmem byl Ústav územního rozvoje.

Od roku 2006 jsou PaP každoročně aktualizovány, viz <http://www.uur.cz/default.asp?ID=2571>. V letošním roce byla v rámci aktualizovaných kapitol pozměněna také tvář www stránek. Zůstaly zachovány jednotlivé problémové okruhy, jimiž jsou:

- A. Principy udržitelného rozvoje území
- B. Koncepce územního rozvoje ČR
- C. Funkční složky
- D. Územní plánování, jeho orgány, nástroje a vazby
- E. Pojmy

Ke změně dochází u kapitoly E. Pojmy, která je nově propojena odkazem přímo s průběžně aktualizovaným *Slovníkem územního plánování*.

Další změnou je vzhled vstupní stránky PaP. Stránka je nově strukturovaná, čímž se dosáhlo výrazně lepší přehlednosti členění PaP na jednotlivé podkapitoly. Na vstupní stránce zůstaly uvedeny u názvů podkapitol důležité údaje o jejich velikosti a datu poslední aktualizace. Rychlé orientaci v rozsáhlém textu PaP přispěje obsah u každé z podkapitol, díky němuž je možný okamžitý přístup k jednotlivým dalším podkapitolám. Obsah uvádí informace o zpracovatelích a dílčích aktualizacích. Zatím neaktualizované kapitoly jsou nově označeny v záhlaví informací, že pochází autorsky z Ústavu územního rozvoje; kapitoly aktualizované v roce 2011 mají záhlaví nové se všemi potřebnými údaji.

V aktualizovaných kapitolách jsou využívány internetové odkazy na uváděné podklady tak, aby uživatelé k nim měli jednoduchý přístup. Doplněny byly rovněž nové právní předpisy, případně normy. K právním předpisům je přičleněn internetový odkaz na Limity

využití území s příkladem konkrétních limitů vztahujících se k popisované problematice. Blok právních předpisů a limitů je v textu barevně zvýrazněn pro jeho snazší vyhledávání čtenáři.

Pojďme se blíže seznámit s třemi nově aktualizovanými kapitolami:

Kapitola C.6 **Rekreace** (Ing. arch. Jitka Mejsnarová, Ing. Igor Kyselka, CSc.)

Kapitola C.8 **Technická infrastruktura** (Doc. Ing. Petr Šrytr, CSc., Ing. Marie Polešáková, Ph.D.)

Kapitola D.6 **Související metodické pokyny**

Rekreace patří k základním urbanistickým funkcím a stále výrazněji postupuje strukturou sídla i krajiny. V území se projevuje zvýšenými nároky na výstavbu zařízení pro aktivní rekreaci i související dopravu, technickou i občanskou vybavenost.

Kapitola se zabývá vývojem rekreace zejména v podmínkách ČR a jejími hlavními faktory, jimiž je volný čas, periodičita, prostředí, dostupnost, forma a vybavenost. Dále se hodnotí její stále rostoucí ekonomický význam (zejména v souvislosti s turistickým ruchem) a vliv různých přírodních podmínek na potenciál a kvalitu rekreace v daném území. Rozvádí se dále specifika rekreace každodenní, krátkodobé a dlouhodobé.

Rekreace je logicky i pojmem stavebního zákona, součástí územně analytických podkladů a územně plánovací dokumentace. Kapitola analyzuje stav a trendy jejího vývoje v souvislosti s nároky na územní plánování a předkládá principy řešení dílčích problematik. Zatímco každodenní rekreace se promítá zejména do tvorby ploch zeleně (parky, zahrádkové osady) a s ní souvisejících dětských hřišť, rekreace krátkodobá a dlouhodobá se

více promítá do venkovského prostoru (chaty a chalupy), volné krajiny (koupání, různé formy turistiky a sportů včetně tzv. adrenalinových).

Významnou podkapitolou je *Začlenění do území*, kde jsou rozebrány problémy prostorových nároků jednotlivých rekreačních činností. V závěru kapitoly je konstatováno, že územní potenciál ČR lze v současnosti z hlediska rekreace považovat za stabilizovaný a lze předpokládat pouze jeho kvalitativní rozvoj spojený s rozvojem odpovídajících služeb.

Technická infrastruktura (TI) přispívá k obslužnosti urbanizovaného území souborem technických systémů. Patří k nim zásobování vodou, el. energií, plynem, teplem, dále systémy odvodnění, systémy produktovodů a ropovodů, veřejných komunikačních sítí, speciální analogické systémy a systém odpadového hospodářství. Rozhodující a současně nejcitlivější část těchto systémů je umístěna v relativně omezeném prostředí místních komunikací, tj. ve veřejném prostoru. Proto již v úrovni územně plánovací činnosti nastupuje potřeba důrazněji respektovat hledisko prostorových vztahů.

Dokument uvádí mimo jiné přehled typologie urbanizovaného území z pohledu řešení a koordinace TI a případy méně příznivých podmínek v území jako jsou poddolované části historických měst, území historických staveb s nedostatečnými základovými konstrukcemi, území s nestabilními svahy, s otřesy a vibracemi způsobenými dopravou, území se stísněnými prostorovými poměry památkových lokalit apod.

V části kapitoly *Stav a trendy vývoje* se autoři postupně zabývají jednotlivými systémy TI. Současný technický stav veřejných vodovodů je různorodý, velmi často se jedná o majetek vyžadující

alespoň prostou obnovu. Rovněž jednotný systém kanalizace již neodpovídá koncepčně dnešním a výhledovým podmínkám a požadavkům. Kapitola nastiňuje případná řešení tohoto stavu. Za progresivní trend je možné považovat prosazující se systémy tlakové a podtlakové oddílné splaškové kanalizace či systémy kombinované, např. klasická gravitační kanalizace s přečerpávacími šachtami. Využit se dá i pneumatický systém dopravy splaškových odpadních vod na větší vzdálenosti (např. při převodu odpadních vod z několika obcí na společnou ČOV) nebo maloprofilové kanalizace, které zatím u nás nenacházejí praktickou aplikaci, přestože jsou pro ni mnohde příhodné podmínky.

V územně plánovací dokumentaci je potřebné zkoumat fungování odvodnění řešeného území před a po jeho urbanizaci. V místních i širších územních vztazích by se výsledný účinek odvodnění území, realizovaný technickými a dalšími opatřeními, neměl negativně odlišovat od původního vyváženého stavu. Specifický a relativně samostatný problém je představován zásahem do systémů plošné zemědělské drenáže při vymezování zastavitelných ploch za původní hranici sídla. Vodohospodářské dílo musí zůstat funkční i po tomto zásahu.

Zásobování energiemi (bez ohledu na to, zda z neobnovitelných či obnovitelných zdrojů energie) je oblast, která je velmi citlivá na časté změny v podmínkách řešení. Za hlavní rozvojové trendy lze považovat modernizaci a zkvalitnění rozvodné a distribuční soustavy včetně distribučních trafostanic.

Kapitola TI se zabývá rovněž oblastí plynárenství, zásobováním teplem a elektronickými komunikacemi. Plynárenská soustava České republiky je relativně dobře provozně zajištěna i prostřednictvím odpovídající kapacity podzemních zásobníků zemního plynu a má srovná-

telné parametry s analogickými soustavami EU. Klíčovým problémem plynárenské soustavy, a obdobně také systémů centralizovaného zásobování teplem a teplou užitkovou vodou, je obnova životnosti a modernizace. Z obdobného hlediska se kapitola věnuje problematice odpadového hospodářství a formám nakládání s odpady.

V další části nazvané *Principy řešení inženýrských sítí / TI v územním plánování* se kapitola zabývá přehledem problémů, na které musí reagovat projektant v územně plánovací činnosti z pohledu TI. Podkapitoly sledující jednotlivé systémy TI jsou doplněny výčtem právních předpisů, norem a dalších technických podkladů včetně seznamu ochranných pásem. Žádanou součástí podkapitol jsou body odpovídající na otázku, jak by měla vypadat část územně plánovací dokumentace týkající se popisovaného systému TI.

Přílohami kapitoly je klasifikace způsobů ukládání vedení inženýrských sítí, zkompletovaná klasifikace bezvýkopových technologií a přehled uplatnění bezvýkopových technologií v jednotlivých síťových odvětvích.

Kapitola D.6 **Související metodické pokyny** je průběžně aktualizovaným přehledem metodik Ministerstva pro místní rozvoj ČR, zpracovaných Ústavem územního rozvoje, které se vztahují k problematice jednotlivých okruhů. Z kapitoly je přímý přístup pomocí internetových odkazů na jednotlivé uvedené metodiky. Kapitola aktuálně zahrnuje rovněž nejnovější příručky, kterými jsou:

– URČENÝ ZASTUPITEL A JEHO ÚLOHA PŘI POŘÍZOVÁNÍ ÚZEMNÍHO PLÁNU

Metodická pomůcka je určena zástupitelům obcí k objasnění účelu a možností jejich spolupráce s pořizovatelem a projektantem územního plánu.

<http://www.uur.cz/default.asp?ID=4061>

– OCHRANA PŘED POVODNĚMI V ÚZEMNÍM PLÁNOVÁNÍ

Jedná se o třetí aktualizované vydání informačního materiálu, který přináší základní informace o problematice ochrany před povodněmi ve vztahu k územnímu plánování. Navazuje na následující legislativní změny po roce 2002 – v roce 2007 vstoupil v platnost nový stavební zákon, vládou byl v roce 2007 schválen Plán hlavních povodí České republiky a v roce 2009 celostátní dokument územního plánování Politika územního rozvoje ČR 2008. Dále byl v roce 2010 významně novelizován vodní zákon (tzv. velká novela).

<http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/metodicke-pri-rucky-a-publikacni-materialy/2011/Letak-povodne-04-2011.pdf>

Principy a pravidla územního plánování nabízí velké množství informací, jejichž odbornost a aktuálnost je zajištěna spoluprací s erudovanými specialisty v příslušné problematice. Toto množství informací je umocněno zmíněným propojením PaP na další stránky ÚÚR jako jsou:

Limity využití území

<http://www.uur.cz/default.asp?ID=2591>

Slovník územního plánování

<http://www.uur.cz/?id=3790>

Stanoviska a metodiky

<http://www.uur.cz/?id=3203>

Naší snahou je do budoucna postupně doplňovat PaP o další žádané údaje potřebné pro územní plánování.

Vážení čtenáři a uživatelé stránek Principů a pravidel územního plánování, pokud budete mít náměty, jak stránky dále zefektivnit a zpříjemnit, bude-li to v našich silách a možnostech, rádi je postupně upravíme.

Ing. Igor Kyselka, CSc.

Ing. Marie Polešáková, Ph.D.

Ing. arch. Naděžda Rozmanová

Ústav územního rozvoje